ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної митної
служби України

_____ № _____

ПОЛОЖЕННЯ
щодо впровадження в Держмитслужбі та її територіальних органах механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Загальні положення

1. Це Положення розроблено з метою впровадження у Держмитслужбі та її територіальних органах механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон).

2. Держмитслужба заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (далі – корупційні правопорушення).

3. Дія цього Положення поширюється на всіх посадових осіб Держмитслужби та її територіальних органів.

4. Це Положення відповідно до Закону регламентує:

мету заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

правову основу механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

форми заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

організаційні засади функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

права та гарантії захисту посадових осіб Держмитслужби та її територіальних органів як викривачів;

здійснення моніторингу успішності заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень.

Мета, форми та правова основа механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень

5. Метою заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень є сприяння посадовим особам Держмитслужби та її територіальних органів у виявленні та повідомленні про можливі факти корупційних правопорушень, вчинених іншими посадовими особами Держмитслужби та її територіальних органів, що має сформувати повагу до викривачів як сталу норму та частину корпоративної культури Держмитслужби та її територіальних органів.

6. Механізми заохочення до повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень реалізуються у таких формах:

надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

впровадження морального та матеріального заохочення викривачів в межах чинного законодавства.

7. Механізми формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень реалізуються у таких формах:

проведення навчання з питань формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

проведення навчальних заходів та заходів з поширення інформації щодо прав викривачів, їх захисту з метою створення сприятливого клімату для викривачів.

8. Правову основу формування та функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень становлять Конвенція Організації Об’єднаних Націй проти корупції, Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Закон.

9. Держмитслужба та її територіальні органи відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 53^1 Закону забезпечують викривачам умови для здійснення повідомлення про корупційні порушення шляхом впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення.

Організаційні засади функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень

10. Посадова особа Держмитслужби або її територіального органу, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних правопорушень, вчинених іншим посадовими особами Держмитслужби або її територіального органу, зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, повідомити про це керівника Держмитслужби або її територіального органу та керівника відповідного уповноваженого підрозділу Держмитслужби (далі – керівник уповноваженого підрозділу).

11. Посадова особа Держмитслужби або її територіального органу не є викривачем (не набуває статусу викривача та відповідних прав і гарнатій захисту), якщо повідомлена нею інформація не стосується можливих фактів корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, є загальновідомою або не містить фактичних даних.

12. Керівник Держмитслужби або її територіального органу організовує та контролює роботу щодо формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень та забезпечення функціонування механізму заохочення посадових осіб Держмитслужби, які є викривачами.

13. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень здійснює уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції Держмитслужби або її територіального органу (далі – Уповноважений підрозділ).

14. Уповноважений підрозділ здійснює заходи заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень у Держмитслужбі або її територіального органу шляхом:

ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні та зовнішні канали, в частині корупційних правопорушень, вчинених посадовими особами Держмитслужби та її територіальних органів;

розміщення на офіційному вебсайті Держмитслужби інформації про канали для повідомлень.

15. Викривач самостійно визначає, яким чином повідомити про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (далі – повідомлення про корупцію).

16. Повідомлення про корупцію до Держмитслужби можуть надходити у такий спосіб:

безпосередньо через Єдиний портал повідомлень викривачів у порядку, встановленому статтею 53^1 Закону;

з використанням засобів поштового зв’язку на адресу: вул. Дегтярівська, 11Г, м. Київ, 04119;

через поштову скриньку, розміщену в холі адміністративної будівлі Держмитслужби, за адресою: вул. Дегтярівська, 11Г, м. Київ, 04119;

на електронні адреси: vzvpk@customs.gov.ua.

під час особистого прийому керівництвом Держмитслужби та визначеними посадовими особами Держмитслужби;

засобами телефонного зв’язку (за номером телефону, вказаним у розділі «Запобігання корупції» на офіційному вебсайті Держмитслужби) через визначених посадових осіб Уповноваженого підрозділу Держмитслужби;

за допомогою спеціальної форми, зазначеної у розділі «Запобігання корупції» на офіційному вебсайті Держмитслужби.

17. Уповноважений підрозділ, в межах повноважень, вживає заходів щодо захисту посадових осіб Держмитслужби та її територіальних органів, які є викривачами.

18. Керівник уповноваженого підрозділу визначає особу, відповідальну за реалізацію повноважень із захисту викривачів.

19. Держмитслужба та її територіальні органи (в особі Уповноваженого підрозділу) організовує заходи заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень у таких напрямах:

послідовна та систематична робота щодо запобігання корупції у Держмитслужбі та її територіальних органах;

неприпустимість вчинення корупційних правопорушень або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

об’єктивне та неупереджене реагування на кожне обґрунтоване повідомлення;

невідворотність відповідальності в разі виявлення корупційних правопорушень або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

забезпечення конфіденційності під час взаємодії з викривачами;

постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан та результати розгляду повідомлення;

надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;

прийняття найбільш сприятливого для викривача рішення у повсякденній діяльності Держмитслужби та її територіальних органах в межах дискреційних повноважень;

негайне реагування на всі негативні заходи впливу або загрози їх застосування до викривачів.

20. Уповноважений підрозділ не рідше ніж один раз на рік проводить навчальні заходи щодо формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень та поваги до викривачів.

21. З метою заохочення і формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень уповноважений підрозділ розробляє:

пам’ятку щодо етичної поведінки у Держмитслужбі та її територіальних органах (додаток 1);

пам’ятку щодо порядку отримання викривачем безоплатної вторинної правової допомоги (додаток 2).

пам’ятку щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача (додаток 3).

пам’ятку щодо каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону в Держмитслужбі та її територіальних органах (додаток 4).

Права та гарантії захисту викривачів

22. Посадові особи Держмитслужби та її територіальних органів, які є викривачами, мають такі права та гарантії захисту:

бути повідомленими про свої права та обов’язки, передбачені Законом;

подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);

отримувати від уповноваженого підрозділу підтвердження прийняття та реєстрації повідомлення;

давати пояснення, свідчення або відмовитися від їх надання;

на безоплатну правову допомогу у зв’язку із захистом своїх прав як викривача;

на конфіденційність;

на повідомлення без зазначення відомостей про себе (анонімно);

у разі загрози життю та здоров’ю – на забезпечення своєї безпеки та безпеки близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;

на відшкодування витрат, у зв’язку із захистом своїх прав як викривача, витрат на адвоката у зв’язку із захистом своїх прав як викривача, витрат на судовий збір;

на винагороду у визначених законом випадках;

на отримання психологічної допомоги;

на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;

на отримання інформації про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування, що проводяться на підставі повідомленої ними інформації;

на захист трудових прав.

23. Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

24. Крім передбачених законом гарантій захисту викривача у зв'язку зі здійсненням повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень, з метою захисту викривачів додатково вживаються заходи для попередження дискримінації викривачів, порівняно з іншими посадовими особами Держмитслужби та її територіальних органів, недопущення зміни їх посадових обов'язків, залякування чи будь-яких інших форм психологічного чи матеріального впливу.

25. Будь-яке повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень є конфіденційним, навіть якщо посадові особи Держмитслужби чи її територіальних органів не є викривачами у розумінні норм Закону.

26. Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, крім випадків, встановлених законом.

27. Держмитслужба та її територіальні органи зобов'язані перевіряти кожен факт розкриття (розголошення) конфіденційної інформації про посадову особу Держмитслужби та її територіальних органів, що здійснила повідомлення, та вживати заходів щодо притягнення до відповідальності винних осіб.

Система заохочень викривачів

28. Система заохочень викривачів може поєднувати застосування до викривачів моральних та матеріальних стимулів.

29. Моральне стимулювання викривачів може здійснюватися шляхом застосування заходів заохочення, передбачених законодавством, без розкриття у внутрішньому документі (наказі) про застосування заходу заохочення дійсних підстав заохочення, за винятком випадків, коли викривач надав письмову згоду на розкриття інформації про його особу.

30. До викривачів, які є державними службовцями, можуть застосовуватися такі види заохочень, передбачені статтею 53 Закону України «Про державну службу»:

оголошення подяки;

нагородження відзнаками Держмитслужби або її територіальних органів, у тому числі почесною грамотою, нагрудним знаком;

дострокове присвоєння спеціального звання з урахуванням вимог Закону України «Про державну службу»;

представлення до нагородження урядовими відзнаками та відзначення урядовою нагородою (вітальний лист, подяка, почесна грамота);

представлення до відзначення державними нагородами.

31. Матеріальне заохочення може здійснюватися в межах фонду оплати праці шляхом виплати премій, інших стимулюючих виплат.

32. Матеріальне стимулювання посадової особи Держмитслужби та її територіальних органів, яка є викривачем, можливе в разі дотримання таких умов:

повідомлення здійснено посадовою особою без впливу таких зовнішніх факторів, як проведення стосовно заявника службової перевірки чи службового розслідування;

виплата заохочення не спричинить розкриття особи викривача.

Проведення аналізу успішності заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень

33. У Держмитслужбі її територіальних органах щороку проводиться аналіз успішності формування культури повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень і функціонування механізмів заохочення викривачів (далі – аналіз).

34. Аналіз здійснюється уповноваженим підрозділом, результати якого затверджує керівник Держмитслужби або її територіального органу.

35. При проведенні аналізу застосовуються такі індикатори:

кількість навчальних заходів щодо прав викривачів, їх захисту з метою створення сприятливого клімату для викривачів;

кількість посадових осіб, що пройшли навчання;

кількість інформаційних матеріалів щодо прав викривачів, їх захисту з метою створення сприятливого клімату для викривачів;

кількість повідомлень, що надійшли від викривачів, про можливі факти корупційних правопорушень;

кількість звернень щодо порушення прав викривачів через повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень;

кількість та види застосованих заохочень.

Затверджені керівником Держмитслужби або її територіального органу результати аналізу доводяться до відома посадових осіб Держмитслужби та її територіальних органів.